

СЕКЦІЯ 3
РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ НАПРЯМКІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОНОМІКИ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ
ВДОСКОНАЛЕННЯ УЧБОВИХ ПЛАНІВ, ПРОГРАМ І ОСВІТНІХ
СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

ДО ПИТАННЯ ПРО ІННОВАЦІЙНУ МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Тимофієва С. Б., Харківська національна академія міського господарства

Інноваційна модель розвитку економіки ґрунтується безпосередньо на одержанні нових наукових результатів і їх технологічному впровадженні у виробництво, забезпечуючи приріст ВВП переважно за рахунок виробництва і реалізації наукомістких продукції та послуг. Її головною метою є забезпечення підвищення конкурентоспроможності національної економіки за рахунок використання вітчизняного і світового науково-технічного та освітнього потенціалів. Дана модель має такі характерні риси: наявність державної політики і законодавства, спрямованого на стимулювання інноваційних процесів; наука і освіта безумовні пріоритети державної підтримки; переважання інтелектуального характеру праці над індустріальним; інтегровані технології; переважання п'ятого технологічного укладу і перехід на шостий; висока вартість робочої сили.

Впровадження досягнень науки і техніки у реальне життя, що передбачає інноваційна модель розвитку економіки, приведе до модернізації економіки, яка полягає в заміні одних елементів виробничої системи іншими сучаснішими. Це можуть бути принципово нові технології, які є результатом завершення наукових досліджень і розробок, або такі, що вдосконалені на базі використання нових знань.

Передумовами для створення інноваційної моделі розвитку економіки України є конкурентні переваги, а саме: вигідне географічне положення в центрі Європи, наявність унікальних природних ресурсів; розвинута мережа ВНЗ і державних наукових організацій; високий освітній рівень населення; наявність наукових надбань у ряді сфер діяльності, які належать до пріоритетних високотехнологічних і визначають світовий рівень розвитку; високий рівень кваліфікації робітників оборонної промисловості.

У структурі інновацій розвинутих країн світу близько 60 % здійснили прорив у високотехнологічних сферах економіки (так звані радикальні інновації) і тільки 10 – 12 % – це поліпшуючі інновації в традиційних галузях. В Україні ситуація протилежна. Серед підприємств, які займаються інноваційною діяльністю, домінують галузі нижчих технологічних укладів. На відміну від країн ЄС, де більшість учених ті інженерів, зайнятих дослідженнями і розробками, працюють у промисловості, в Україні такі фахівці зосереджені переважно в науково-дослідних організаціях та вишах

(саме там в основному працюють доктори і кандидати наук – 90,3 %). Такий розподіл науковців високої кваліфікації не сприяє якісному та ефективному використанню нововведень у виробництві.

Перехід економіки на інноваційну модель розвитку передбачає створення на фоні наукомістких виробництв проривних конкурентоспроможних технологій. Наявний вітчизняний потужний науково-технічний потенціал є достатнім для інтенсивного інноваційного піднесення сфери економіки. Однак все ще суттєвою проблемою залишається невідповідність між нагромадженим науково-технічним потенціалом і продуктивністю національної економіки.

Україна має всі передумови для створення та утвердження інноваційної моделі розвитку економіки. Це – і високий науково-технічний, кадровий та інтелектуальний потенціал, і розвинута навчально-наукова система, наявність галузевих всесвітньо відомих наукових шкіл, структурно розгалужених наукових комплексів і ряду наукомістких високотехнологічних секторів. Однак стартова стратегічна помилка, яка полягала у визначенні України як економічно та науково-технічно нерозвинутої держави, призвела до того, що країна фактично почала рухатися в напрямі демонтажу нагромадженого інноваційного потенціалу. І лише в останні роки ситуація дещо поліпшилася: припинилося різке скорочення кількості промислових підприємств, які впроваджують інновації, та їх частки у загальній кількості промислових підприємств, дещо активізувався процес освоєння нових видів техніки та впровадження нових технологічних процесів; виникли певні реальні напрацювання в законодавчій базі. Для прискорення процесу утвердження в Україні інноваційної моделі розвитку економіки необхідним є посилення державного впливу на розвиток інноваційної діяльності. До першочергових заходів у такій сфері слід віднести збільшення фінансування інноваційної діяльності та сприяння розвитку малих і середніх інноваційних підприємств.

Таким чином, саме наука, як генератор нових знань, повинна стати національним пріоритетом розвитку і головним фактором реформування економіки. Можливим це стане лише за умови послідовної державної науково - технічної політики, в основі якої лежить забезпечення інноваційної безпеки країни, визначення і реалізація стратегічних пріоритетів науково-технічного розвитку та створення через заходи державного регулювання сприятливих інвестиційних умов для підприємств, які активно впроваджують інновації.

АСПЕКТИ ЕКОНОМІКИ ЯКОСТІ

Кухтін К.В., Харківська національна академія міського господарства

Збільшення масштабів будівельної практики українського суспільства, з урахуванням зростання впливу будівельних проектів на економічне й